

Bienále ilustrácií má päťdesiat rokov.

Jena Opoldusová, Pravda | 05.09.2015 09:00

A podarilo sa nám dosiahnuť magické číslo päťdesiat aj v počte zúčastnených štátov," hovorí generálna komisárka BIB Zuzana Jarošová.

Generálna komisárka BIB - Zuzana Jarošová.

Autor: BIB

Kam sa uberá súčasná ilustrácia detských kníh?

Štýlov a smerov je veľa, od magického realizmu a surrealizmu cez minimal art, digitálne ilustrácie až po ilustrácie využívajúce princíp kinematografie alebo scénografie, ktorých je veľa. Mnohí ilustrátori sú aj autormi kníh, aj ich dizajnérmi, čiže prístup ku knihe je oveľa komplexnejší. Dôležitá je originalita, autentickosť, odvaha aj provokatívnosť.

Prečo ste za tému zvolili Strom poznania?

Keď si uvedomíme, že kniha je prvou galériou, do ktorej dieťa vstupuje, tak je veľmi dôležité, čo v nej nájde. Či dobré umenie, ktoré ho formuje, alebo gýč. Celý svet na BIB obdivuje fakt, že pomáha kultivovať deti už od malička. V minulosti, keď sme nemali možnosť cestovať do zahraničia, otváral okná do sveta umenia. Dnes je oknom do sveta kvalitnej umeleckej ilustrácie a bariérou komerčnej produkcie kníh pre deti, ktorá je obrovská.

Je nekomerčnosť prehliadky taká dôležitá?

Čoraz dôležitejšia. Všetci cítime tlak komercie zo všetkých strán. Je oveľa rafinovanejšia a sofistikovanejšia ako v minulosti. Je až neuveriteľné, že BIB má päťdesiat rokov a stále nemá vo svete konkurenciu. Hoci pokusy založiť niečo podobné boli aj vo Francúzsku, v Portugalsku aj iných krajinách. Vždy to však bolo na báze knižných veľtrhov. A tam je princíp hry trochu iný. Za oponou tam cítiť tlak veľkých nadnárodných vydavateľov a ich lobing, pretože chcú, aby sa presadil ich ilustrátor, ich kniha. Ako povedal dánsky novinár a kritik Larsen, BIB si zachovalo svoju „nevinnosť“.

Nie je po polstoročí čas na zmeny?

Uvažovali sa o tom, že v 21. storočí sa knihy budú čítať len v digitálnej podobe. Vôbec sa to však neosvedčilo. Dokonca aj v USA, krajine, ktorá bola hlavnou propagátorkou elektronických kníh, sa vydávajú na tomto nosiči len dve až tri percentá kníh. Keď som pred desiatimi rokmi nastúpila do funkcie generálnej komisárky, mala som pocit, že BIB prešľapuje na mieste. Ale myslím si, že je výborne vymyslené. A rozhodli sme sa, že ak chceme zvyšovať jeho prestíž aj prestíž ocenení, musíme zvýšiť prestíž medzinárodnej poroty. Zostavujeme ju preto zo špičkových odborníkov – tvorcov, kurátorov aj kritikov. Práve oni sa v diskusiách „háďajú“, čo je špičková kvalitná ilustrácia.

Pri príležitosti jubilea vychádza aj kniha Príbeh BIB.

Sú v nej dojemné spomienky ľudí zo zahraničia, z ktorých mnohí išli s BIB od jeho začiatku. Prispeli aj všetci ocenení ilustrátori. V New Yorku žijúci Petr Sís, laureát Ceny Hansa Christiana Andersena, napísal, že Zlaté jablko bolo pre nich ako študentov v Prahe krásny sen o tajomnej a exotickej Bratislave. Že toto nádherné ocenenie malo až biblický význam. Podľa neho je BIB zázračná planétka vo vesmíre, ktorá by mala naďalej žiariť.

Okrem sprievodných výstav ako ste sa rozhodli zdokumentovať cestu BIB?

Významný taliansky kritik Livio Sossi povedal, že BIB dalo svetu veľkú lekciu o novej vizualite obrázkovej knihy. Dovedy sa ilustrácia považovala len za výtvarný sprievod knihy. V 60. rokoch prišiel významný český výtvarník s tým, že obrázok je rovnocenný textu. Na medzinárodnom sympóziu, ktoré sa uskutoční tento víkend, budú odborníci diskutovať o tom, ako BIB ovplyvnilo vizuálnu podobu obrázkovej knihy. Je totiž jasné, že bez neho by bola jej podoba iná.

© AUTORSKÉ PRÁVA VYHRADENÉ

<http://kultura.pravda.sk/galeria/clanok/366661-zlate-jablcka-sa-odkotulali-do-sveta/>